

МОДЕРНІЗАЦІЯ ДЕРЖАВНОЇ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ В УКРАЇНІ

Анотація. Розкрито переорієнтацію державної інвестиційної політики в умовах територіальних і економічних загроз цілісності держави України.

Одним з головних завдань, які постали перед українською національною економікою на сучасному етапі, є вихід з економіко-політичної кризи і розвиток конкурентоспроможного виробництва. Рішенням цих завдань могло б стати створення привабливого інвестиційного середовища та залучення іноземних інвестицій. Постійно напружена політична ситуація, наявність корупції в державі та повільні процеси реформування економіки унеможливають залучення інвестиційних ресурсів у необхідному обсязі, оскільки є занадто високі ризики для інвесторів. В таких умовах, необхідно модернізувати існуючу державну інвестиційну політику і знайти нові джерела інвестиційних ресурсів.

Категорію «державна інвестиційна політика» можна визначити як систему заходів, які визначають обсяг, структуру та основні напрямки всіх вкладень інвестиційних ресурсів різної форми (фізичних, фінансових, матеріальних, нематеріальних, інтелектуальних) для забезпечення високих темпів розвитку економіки через концентрацію інвестицій на тих інвестиційних проектах, від яких залежать досягнення високих темпів розвитку виробництва, збалансованість і ефективність економіки, отримання максимального приросту продукції і доходу на одиницю витрат, а також для створення в країні соціального середовища, яка відповідає вимогам суспільства щодо необхідної якості життя, належного рівня задоволення соціальних стандартів з урахуванням потреб майбутніх поколінь [1, с. 12–17].

Державне регулювання інвестиційної діяльності полягає в тому, що держава спрямовує бюджетні кошти, ініціюючи і стимулюючи спрямування приватних інвестицій у реальний сектор економіки. Проводячи фінансово-бюджетну, амортизаційну, ми-

* **АРТЕМЕНКО Інна Леонідівна** — аспірантка кафедри макроекономіки та державного управління ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ, Україна, inna-art@inbox.ru

тну, податкову, кредитну та емісійну політику держава визначає можливості і орієнтири структурно-інвестиційних змін.

Перед Україною, на найближчу перспективу, визначено такі стратегії: забезпечення сталого розвитку держави, проведення структурних реформ, забезпечення гарантій безпеки держави, бізнесу і громадян, захищеності інвестицій та приватної власності, які будуть реалізовані в рамках 62 реформ і програм розвитку держави [2]

Одними з характерних рис сучасної інвестиційної політики є збільшення інвестицій військово-промислового комплексу України, що зумовлено проведенням військових дій на східних територіях країни; зменшення соціальних інвестицій; політичний вплив.

Модернізація інвестиційної політики буде здійснено за рахунок проведення реформ, які повинні поліпшити інвестиційний клімат і підняти довіру інвесторів. Однією з основних проблем на шляху залучення інвестицій є корупція. Антикорупційна реформа повинна істотно зменшити корупцію в Україні, зменшити втрати державного бюджету та бізнесу через корупційну діяльність, а також підвищити позицій України в міжнародних рейтингах, які оцінюють рівень корупції. Антикорупційні механізми, такі як декларування майнового стану публічних службовців, запобігання і врегулювання конфліктів інтересів, перевірка доброчесності службовців і моніторинг їхнього способу життя, повинні поліпшити економічну ситуацію в країні і захистити права інвесторів.

Проведення дерегуляції охоплює: скорочення кількості документів дозвільного характеру в сфері господарської діяльності та видів господарської діяльності, які підлягають ліцензуванню; скасування регуляторних актів, які ускладнюють ведення підприємницької діяльності скорочення кількості органів державного нагляду (контролю); забезпечення надання послуг для громадян і бізнесу в електронному вигляді. На нашу думку, спрощення регулювання бізнесу має підвищити надходження інвестицій у бізнес.

Для підтримки інвестиційної активності та захисту прав інвесторів потрібно забезпечити ефективний захист права приватної власності, в тому числі судовими органами, гармонізувати із законодавством Європейського Союзу положення законодавства України щодо захисту прав національних та іноземних інвесторів і кредиторів, захисту економічної конкуренції, ввести стимулюючі механізми інвестиційної діяльності, виходячи з найкращої світової практики.

Система управління інвестиційною діяльністю повинна забезпечити ефективне і цільове використання державних коштів. У структурі капітальних видатків бюджетів усіх рівнів повинні домінувати інвестиційні проекти, як складові програм і стратегій розвитку. Такі проекти повинні бути не тільки окупаються, але й давати бюджетну і соціальну ефективність. Показник ефективності проектів і програм, які реалізуються за рахунок платників податків, повинен стати особливим об'єктом уваги державного і громадського контролю. Про свої інвестиційні успіхи та невдачі влада повинна звітувати публічно, а суспільство повинно застосовувати всі можливі інструменти для контролю і впливу на цей процес.

Щоб спрямувати кошти на структурну перебудову економіки і створення виробництв високотехнологічних циклів, необхідно відновити багатопланову участь держави в інвестиційному процесі як ініціатора, інвестора, гаранта, органу регулювання і контролю.

Важливим є створення нових і реформування старих інституцій, які будуть у комплексі впроваджувати нову державну інвестиційну політику за успішним прикладом багатьох країн світу. Вони мають системно, у співпраці з Урядом, стимулювати інвестиції на певних напрямках. Діяльність цих інституцій повинна бути зосереджена на фінансуванні процесів структурної перебудови і розвитку високотехнологічних виробництв.

У світі перспективним вважається створення інститутів, які консолідують бюджетні і залучені під державні гарантії кошти і направляють їх на певні пріоритетні галузі. Таким інститутом може стати банк розвитку з ефективною структурою корпоративного управління, налаштованими бізнес-процесами, інституційної незалежністю і ефективним процесом прийняття рішень.

У Плані Законодавчих забезпечення реформ, затвердженому постановою Верховної Ради України від 4 червня 2015 року №509-19, передбачена розробка проекту Закону про Державний банк відновлення і розвитку. Фахівці Інституту суспільно-економічних досліджень уже почали роботу над цим законопроектом і консультації з міжнародних організацій. Адже якісний закон повинен забезпечити довгострокові гарантії стабільності інвесторам і кредиторам, які сьогодні є важливим аспектом підвищення довіри до вкладання коштів у розвиток економіки.

Аналіз державної інвестиційної політики України дає підстави стверджувати, що вона є недостатньо ефективною, при її реалізації не враховуються важливі особливості минулого і сучасного

етапу розвитку вітчизняної економіки і конкретні умови проведення трансформаційних перетворень. Внаслідок цього виникає відповідна реакція суб'єктів ринку: зниження ділової активності, зростання неплатоспроможності підприємств і посилення інших кризових явищ. У зв'язку з цим є актуальним посилення впливу держави на інвестиційні процеси, при цьому необхідно враховувати особливості стану економічної системи в Україні в порівнянні з іншими країнами світу.

Література

1. Яценко А. В. Формування інвестиційної політики зі стратегічних позицій розвитку України / А. В. Яценко // Інвестиції: практика та досвід. — 2010. — № 8. — С. 12–17.
2. Указ Президента України «Про Стратегію сталого розвитку «Україна — 2020» від 12 січня 2015 року. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>
3. Світлана Ковалівська, експерт з інвестиційної політики та регіонального розвитку «Три кити нової інвестиційної політики». Інститут суспільно-економічних досліджень. [Електронний ресурс] — Режим доступу: <http://ises.org.ua/analitika/ekonomichnii-analiz/tri-kiti-novoyi-investitsiinoi-politiki>

УДК 336.225.6:332.822.1

Богдан БІЛАН*

ВПЛИВ ОПОДАТКУВАННЯ НА ДИФЕРЕНЦІАЦІЮ ДОХОДІВ НАСЕЛЕННЯ

Анотація: Розглянуто один із концептуальних підходів до зменшення рівня диференціації доходів населення через призму соціально ефективного оподаткування.

Оподаткування виступає важливим інструментом державної економічної політики, який забезпечує акумулювання коштів у бюджеті, що дозволяє державі виконувати взаємопов'язані еко-

* **БІЛАН Богдан Миколайович** — аспірант кафедри макроекономіки та державного управління ДВНЗ «Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ, Україна, bmbilan@gmail.com